

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษากึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) เพื่อหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามเรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโกวิทจางเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

คือผู้เชี่ยวชาญประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ที่มีความชำนาญในด้านเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ จำนวน 10 ท่าน เช่น ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา และศึกษานิเทศก์ เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามเรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโกวิทจางเชียงใหม่ ประกอบด้วย

1. การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมไทย	จำนวน 1 แผน เวลา 2 ชั่วโมง
2. การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น	จำนวน 1 แผน เวลา 2 ชั่วโมง
3. ระบอบการเมืองการปกครอง	จำนวน 1 แผน เวลา 2 ชั่วโมง
4. คุณค่าวัฒนธรรมไทย	จำนวน 1 แผน เวลา 2 ชั่วโมง

2. แบบประเมินแผนการจัดการเรียน โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามเรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโกวิทจาง เชียงใหม่คำถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 3 ระดับ คือ มีความเหมาะสมมาก มีความเหมาะสมปานกลาง และมีความเหมาะสมน้อย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับหลักการ จุดหมาย โครงสร้างหลักสูตร การวัดผลประเมินผล

1.2 ศึกษารายละเอียดขอบเขตของเนื้อหาวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย จากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.3 ศึกษาคู่มือครูและตำราที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการตั้งคำถาม การคิดวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถาม

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน ให้มีองค์ประกอบดังนี้

- 1) มาตรฐาน/ตัวชี้วัด
- 2) เนื้อหา /สาระการเรียนรู้
- 3) กิจกรรมการเรียนรู้
- 4) สื่อ / อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้
- 5) การวัดผลประเมินผล

โดยทุกองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

1.5 ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนๆ เพื่อง่ายต่อการจัดแผนการเรียนการสอน ซึ่งแบ่งเป็น 4 แผนจำนวน 8 คาบ

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านสาขาวิชาการสอนสังคมศึกษาศึกษานิเทศก์และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และนำข้อมูลความคิดเห็นมาหาค่าดัชนีความเหมาะสม (Index of Item

Objective Congruence : IOC) ของปานระวี วยุทธวิชัย (หน้า59-61) แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความเหมาะสมที่ได้ คือ 0.95

1.7 นำแบบประเมินแผนการเรียนรู้มาให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระพิจารณาแก้ไขในส่วนที่บกพร่องให้เรียบร้อยอีกครั้งหนึ่งเพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์กับนักเรียนต่อไป

2. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคการตั้งคำถาม เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโกวิทจาง เชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการและวิธีสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ จากเอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดกรอบในการสร้าง

2.2 สร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ตามกรอบที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ และขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

2.3 นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ตรวจสอบความเหมาะสม

2.4 นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยตรวจสอบแต่ละด้านว่า ตัวเลือกในแต่ละตัวเลือกของแบบประเมิน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยปฏิบัติดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ติดต่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือจากบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1,2 และผู้อำนวยการ โรงเรียน โกวิทจาง เชียงใหม่ เพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคการตั้งคำถาม เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโกวิทจาง เชียงใหม่ จำนวน 4 แผน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินพร้อมทั้ง นัดหมายขอรับผลการประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Packages for Social Sciences) เพื่อประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคการตั้งคำถาม เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโกวิทจรัสเชียงใหม่ นำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปลผล

ผู้ศึกษาได้กำหนดค่าคะแนนของการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคการตั้งคำถาม เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโกวิทจรัสเชียงใหม่ ดังนี้

- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ส่วนเกณฑ์การกำหนดค่าเฉลี่ยเพื่อแปลผลข้อมูลของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคการตั้งคำถาม เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนโกวิทจรัสเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้ปรับใช้เกณฑ์ของ บุญส่ง นิลแก้ว (2539, หน้า 146) ดังนี้

- 2.50 - 3.00 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมาก
- 1.50 - 2.49 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 1.00 - 1.49 หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับน้อย